

PDFlib PLOP: PDF Linearization, Optimization, Privacy

**Page inserted by evaluation version
www.pdflib.com – sales@pdflib.com**

Lookleva forsüütia õied.

Forsüütia

Forsüütia on kevadel aias esimene õitseja. Kui varakult on soojaks läinud, säravad põõsad juba aprilli lõpus kuldkollastes õites.

Ainuke õnnetus, mis forsüütia võib tabada, on külm talv. Forsüütia õiepungad asuvad eelmise suve võrsetel ning on juba sügisel puhkemisvalmis. Kui pakane neid näpistab, jäävad põõsa ilu kevadised kõrghetked olemata ja ta on kogu suvi aias lihtsalt tagasihoidlik roheline laik. Alles lehtede punakaskuldne sügisvärv toob forsüütia taas esile.

Vanemates aedades näeme enamasti värdforsüütia (*Forsythia intermedia*), seda liiki on meil peetud kõige külmakindlamaks. Värdforsüütia on tugevakasuline, põõsas sirgub paari- kolme meetri kõrguseks. Vanemad oksad kaarduvad alla. Rohke lumega talve järel õitsevad vähemasti alumised oksad tänu lume kaitsele.

Praegu pretendeerivad külmakindluses esikohale Skandinaavias aretatud sordid. Need sobivad väikeaeda paremini, sest on kompaktsed ja püstise kasvuga. Õiepungad on neil muidugi kogu talve ilma meelevallas.

Et forsüütia hästi õitseks, tuleb teda korrapäraselt harvendada, lõigates välja kõik vanad ja haiged oksad. Natuke peab kärpima ka nooremate võrsete latvu.

Uuematel sortidel soovitatakse kõiki oksa umbes veerandi võrra tagasi lõigata. Seda tuleb teha kevadel kohe pärast õitsemist. Sel ajal puhkevad

Looklev forsüütia (*Forsythia suspensa*) Kubjal. Põõsas on umbes 15 aastat vana ja 3 meetrit kõrge. Paar korda on ta korralikult tagasi külmunud.

aga juba lehepungad, kahju on neid vigastada. Seega on mõistlik lõigata siis, kui põõsal on veel viimased üksikud õied. Võib ju harvendada ka sügisel, aga siis õitseb põõsas rikkalikumalt alles ülejäärgmisel aastal, kui on kasvanud noored võrsed.

Vanemad, alla kaardunud oksad juurduvad üsna hõlpsasti. Veel paremini juurdub lookvõrsik: kaevake oksa alla kümme-konnan sentimeetri sügavune kraavike, kinnitage oks mingi konksuga selle põhja ning katke mullaga.

Püstist võrset on muidugi raskem niimoodi loogakujuliselt alla painutada, see kipub murduma. Püstiseid sorte saab paljundada haljaspistikutega – forsüütial juurduvad need väga kergesti – või pistokstega.

Pistoksad lõigake sügisel pärast lehtede langemist. Kõikide külma-

kindlate liikide pistoksi võib võtta ka talvel või isegi varakevadel enne pungade puhkemist. Kevadel pole seda muret, et oksad enne istutamist läbi kuivavad.

Sügisel tuleb forsüütia pistoksad igaks juhuks lõigata enne mulla külmumist. Lõigake kimp tugevaid üheaastaseid võrseid, kaevake need poolenisti mulda ja katke külma kaitseks turba ning kuuseokstega. Kevadel, kui muld sula, hakkige pistoksad paarikümne sentimeetri pikkusteks juppideks ja torgake peenrasse juurduma. Mulla peale jätke ainult üks pung. Kõige paremini juurduvad võrse keskosast tehtud 2–3 pungaga pistoksad.

Kui aias on suurem forsüütia-põõsas, võite sellelt juba veebruaris-märtsis lõigata mõned oksad toas ajatamiseks.